

XLII. Ne sis helluo ciborum, ne resuscitentur in A te priora peccata.

XLIII. Ne lædeat te laboris, et superveniet tibi cito requies. Sicuti parietinæ ruinarum extra civitatem sunt locus fetoris omnibus, ita anima pigri, qui cœpit monachatum, fiet mansio passionibus et fetoribus.

XLIV. Coge teipsum, ut ores perpetuo cum lacrymis, ut forte misereatur tui Deus, et exuat te veteri homine.

XLV. Persevera in hisce rebus quas dicam : scilicet, in labore, paupertate, peregrinatione, afflictionibus et quiete, et afferent tibi humilitatem ; humilitas vero dimittet omnia peccata. Humilitas autem est, ut homo reputet seipsum peccatorem, et quod nihil boni perpetret coram Deo ; et adhæreat quieti, B et non æstimet seipsum quidquam ; et non sit pertinax ad statuendum verbum suum : ut abscindat concupiscentiam suam, et demittat vultum, ponatque sibi mortem ante oculos, et servet semetipsum a mendacio, et non loquatur verba otiosa ; nec respondeat superiori ; et opprobrium sustineat, et odio habeat desidiam, et instet laboribus et mœroribus.

XLVI. Curate igitur, fratres mei, hæc servare præcepta, ne vita vestra sit sine fructu. Et sollicitus esto semper ad singula verba, quæ audis, ut dicas : Ignosce mihi : quia humilitas fugat omnia negotia inimici. Ne reputes teipsum quidquam propter opera tua.

XLVII. Sit tristis vultus tuus, nisi advenerint tibi exteri fratres ; tunc gaude cum illis, ut inhabitet in te timor Domini. Si iter feceris cum fratribus, secede ab illis parumper, ut sis in silentio, et dum incedis per viam, ne te convertas sinistrorsum et dextrorsum ; sed meditare psalmos tuos, et ora in mente tua ad Deum, quocunque in loco ingrederis ; nec perfidenter agas cum incolis illius.

XLVIII. In omnibus rebus tuis esto modestus, et ad ea quæ opponentur tibi, extende manum tuam lente. Si vero fueris juvenis, ne extendas manus tuas primus ad cibos ; nec ingeras quidquam ciborum in os alterius. Et si cubaveris in aliquo loco, ne tegas te uno eodemque stragulo simul cum alio : et ora multum, antequam cubes. Et Dominus noster Jesus Christus opem nobis præstet ad operandum secundum ipsius beneplacitum. Amen.

Explicit Regula sancti Antonii abbatis.

ISAIAË ABBATIS REGULA AD MONACHOS.

DE ISAIA VETERUM TESTIMONIA.

Rufinus in Vitis Patrum, lib. 1, cap. 10 ; et Palladius, lib. viii, cap. 55 :

Abbas Syrus aliquando, et Isaias, et Paulus occurrerunt sibi invicem ad ripam fluminis ; erant autem viri isti justis, summæ abstinentiæ et totius religionis. Hi pergebant visitare quemdam nomine Anaph., etc.

Ibidem, lib. v, de Verbis seniorum.

Interrogavit eundem sermonem abbas Isaias : Dicit abbas Pastor : Sicut capsula plena vestibus, etc.

R. Bellarminus S. R. E. card. de Script. eccl.

Isaias abbas, qui quo tempore vixerit. invenire non potui, scripsit homilias 28 valde utiles, præsertim monachis ad perfectionem tendentibus.

OBSERVATIO CRITICA IN REGULAM SEQUEMTEM.

Hæc Regula edita est sub nomine Isaiæ abbatis, continetque sexaginta octo parva capita, quæ potius dicenda sunt tot axiomata sive præcepta moralia eremitis congrua, atque cœnobitis, qui æquo et pari jure vivere debent, accommodata. De hac Regula pari modo discurrendum est, ac de sancti Antonii Regula, ut ibidem dictum est. Nam desumpta esse videtur ex Sermonibus ad monachos ab Isaiæ abbate habitis, qui religiosis ad virtutis apicem aspirantibus valde utiles, effatis et præceptis moralibus ubique repleti sunt, et quidem iisdem quæ in hac Regula continentur. Erat autem Isaias abbas cœtanensis sancto Antonio, abbati Pastori, et abbati Ammoni, et abbati Anapho ; et quamvis ejus annus obituali ignoretur, tamen Christi fidem inter cruciatu gloriose confessus est. Plurima hujus sanctissimi abbatis axiomata moralia in Vitis Patrum reperiuntur, atque viginti octo ejusdem sermones supradicti editi sunt in tertio tomo Bibliothecæ Patrum Margarini de La Bigne, pag. 885.

PRÆCEPTA SEU CONSILIA ABBATIS ISAIAË POSITA TIRONIBUS IN MONACHATU.

Ejus orationes nos custodiant, Amen.

Frater dilectissime, si jam reliquisti mundum C age de peccatis tuis, et serva propositum quod am hunc vanum, et Deo teipsum dedisti, pœnitentiam plexus es ; et ne auscultes cogitationibus tuis, cum

animum tuum affligent et dicent : Nequaquam peccata tua priora tibi condonata sunt ; et serva hæc præcepta.

I. Cave ne comedas cum muliere, aut fraternitatem in eas cum puero, aut dormias cum adolescente super eadem storea. Cum exuis vestem tuam, ne aspicias corpus tuum

II. Si ad potum vini coactus fueris, ne bibas plus quam tres scyphos mediocres : cave ne solvas præceptum propter amicitiam.

III. Ne persolvas horarias preces negligenter, ne incidas in manus inimicorum tuorum. Da operam quantum potes meditationi psalmodum, quia hoc servabit te ab immunda vita.

IV. Dilige laborem et afflictionem, ut leventur passionēs tuæ. Ne reputes teipsum quidquam in ulla re, et vacabis gemitibus pro peccatis tuis.

V. Custodi teipsum a mendacio quia expellit a te timorem Domini. Ne aperias omnibus tua benefacta, ne rapiat illa inimicus tuus.

VI. Aperi morbos tuos patribus tuis, ut experiaris opem per ipsorum consilium.

VII: Coge teipsum ad opus manuum tuarum, et habitabit in te timor Domini.

VIII. Ne judices fratrem tuum cum peccat, nec despicias illum ; incidet enim in manus inimicorum tuorum.

IX. Ne sis contentiosus ad statuendum verbum tuum, ne inhabitent in te mala.

X. Dilige humilitatem, et non acquiescas tuo consilio. Assuescat lingua tua dicere : Ignosce mihi, et superveniet tibi humilitas.

XI. Cum sederis in cella tua, de tribus sollicitus esto : nempe de assiduitate in oratione, meditatione psalmodum, et opere manuum tuarum.

XII. Cogita apud te : Utique non sum superstes in hoc mundo, nisi hac die ; et eripieris a peccato.

XIII. Ne sis helluo, ne renoventur in te priora peccata tua. Ne pigeat te laboris ; et da operam meditationi psalmodum, et adveniet tibi requies a Deo.

XIV. Coge teipsum ad fletum in orationibus, et Deus miserebitur tui, et exuet te homine vetere.

XV. Scito, quod labor, et paupertas, et peregrinatio, et afflictio, et silentium afferunt humilitatem ; humilitas autem peccata omnia condonat. Humilitas autem est, ut homo reputet seipsum peccatorem, et injustum, et ne statuatur verbum suum, et abscondatur suam concupiscentiam, et desinat oculos ad terram, et sustineat injuriam, et laborem, et odio habeat honorem, et requiem, et dicat in omnibus : Ignosce mihi ; beneficio autem humilitatis fugantur hostes.

XVI. Perpetuo tristis esto ; si vero venerint ad te fratres, exhilareris cum illis, ut inhabitet in te timor Dei.

XVII. Si iter feceris cum fratribus, secede ab illis, ut silere possis ; nec te convertas huc et illuc, sed meditare psalmos tuos, et ora ad Deum in mente tua. Et quemcumque locum ingressus fueris, ne

præsdenter agas cum habitatoribus ejus. Serva modestiam, et verecundiam in omnibus, et ad ea quæ apponuntur coram te, manum non nisi invitatus extendas.

XVIII. Ne cubes cum alio sub eodem stragulo. Ora multum ante cubitum, quamvis defatigatus sis ab itinere.

XIX. Ne permittas ut quisquam ungat oleo corpus tuum, nisi propter gravem morbum.

XX. Cum sederis ad mensam cum fratribus, ne comedas cum delectatione, et extende manum tuam tantum ad ea quæ sunt ante te. Et complicata sint genua tua, nec eleves visum tuum ad alium. Nec bibas aquam avide, nec cum sonitu.

XXI. Si excreandi te urserit necessitas, cum sederis inter fratres, surge, et longius projice ab illis. Ne pandiculeris inter homines, et si acciderit tibi pandiculatio, ne hies ore tuo, et deseret te.

XXII. Ne aperias os tuum ad risum ; hoc enim indicat tibi deesse timorem Dei.

XXIII. Ne concupiscas rem alienam. Si feceris librum, ne exornes illum, hoc quippe affectum tuum ostendit.

XXIV. Si peccaveris in aliquo, non pudeat te confiteri illud, neque excuses te mendacio ; sed genua flecte, et confitere delictum tuum, et pete veniam, et condonabitur tibi.

XXV. Si quis mentitus fuerit apud te, ne irascaris, sed dicito : Ignosce mihi, non revertar.

XXVI. Non pudeat te quærere a tuo magistro.

XXVII. Si quis pulsaverit januam cellæ tuæ, dum sedens incumbis operi tuo, desere opus tuum, et cura ejus requiem.

XXVIII. Ne loquaris cum quoquam, nec attendas verbis cujusquam sine utilitate.

XXIX. Si miserit te magister tuus ad iter faciendum, postula ab illo quomodo te regas, et fac juxta mandatum ejus. Ne transferas verba. Si custodieris oculos tuos et aures tuas, minime peccabis lingua tua.

XXX. Si habitaveris cum aliquo fratre, esto cum illo ut peregrinus, nec præcipias illi quidquam, nec te superiorem illi facias, nec præsdenter agas cum illo ; et si præceperit tibi aliquid quod nolles, absconde voluntatem tuam, et ne contristes illum, nec abscondatur pax a vobis ; et scias quod obediens est major.

XXXI. Si habitaveris cum fratre aliquo, et dicet tibi : Coquito ; dic : Quid vis ? et si electionem tibi reliquerit, coquito, quod tibi venerit ad manus cum timore Dei.

XXXII. Cum e somno surrexeris, ora antequam ullum opus attingas, et meditare prius verba Dei ; tunc aggredere impigre opus.

XXXIII. Hilariter occurre extero, et saluta illum ; ne discessus vester ab invicem sit cum detrimento ; et cave ne statim atque advenerit ad te, interroges illum inutilia tibi, sed postula ab illo ut oret, et cum sederit, dic illi : Quomo lo valet, frater mi ? et ex-

habe illi librum aliquem legendum. Si vero est defatigatus ab itinere, permittit illi quiescere, et lava pedes ejus. Si autem loquetur verba inania, dic ei cum charitate: Parce mihi, frater mi, quia infirmus sum, et non valeo audire hæc. Si autem dissuta fuerint ejus vestimenta, consue illa. Si vero infirmus est, et ejus vestimenta sunt sordida, lava illa. At si vagus est, et fuerint apud te sancti, ne permittas ingredi ad illos, sed fac ei misericordiam, et dimitte illum. Si est autem pauper, ne tristem illum dimittas, sed da ei quod concesserit tibi Deus.

XXXIV. Si quis frater deposuerit apud te aliquid, ne perscruteris depositum, nisi ipso præsentem.

XXXV. Si quis reliquerit te in cella sua, et egressus fuerit, ne eleves visum ad perspiciendum quid in ea sit, sed dic ei dum egreditur: Da mihi opus aliquod, cui operam navem, donec revertaris; et quidquid tibi præceperit diligenter perfice.

XXXVI. Ne ores cum pigritia et indiligenter; hæc enim ratione pro eo quod Deo placeas, ad iracundiam eum provocabis; sed sta cum timore et tremore, et ne innitaris muro, nec remittas pedes tuos, ut uno stes, et alium extendas. Obsiste cogitationibus tuis, nec permittas, ut sollicitæ sint de rebus carnalibus, et sit accepta Deo oratio tua.

XXXVII. Si autem adfueris missæ, custodi cogitationes tuas, et sensus tuos, et stes coram Deo altissimo cum timore; ut dignus fias, qui sumas corpus Christi et sanguinem ejus, et sanes passiones tuas.

XXXVIII. Dum juvenis es, ne induas vestem bonam, donec pervenias ad senectutem.

XXXIX. Si iter feceris cum majore te, ne præcedas illum. Si assurrexerit major te ad alloquendum alios, ne parvi ducas illum, et maneat sedens; sed sta cum illo, donec tibi ut resideas præcipiat.

XL. Cum urbem aut oppidum ingressus fueris, ad terram dimitte visum tuum, ne visa abs te sint tibi certaminis causa in cella tua.

XLI. Ne dormias in loco, in quo corde peccare times. Ne comedas cum muliere nec aspicias illam, neque etiam vestimenta ejus, si potes.

XLII. Si iter feceris cum sene, ne permittas ut ille portet quidquam. Si autem fueritis juvenes, unusquisque portet partem aliquam. Si vero fuerit modicum, portet illud unusquisque per horam, et præcedat, qui portat, et præceat infirmus, ut si lassus sederit ad capiendam requiem, sedeatis cum illo.

XLIII. Si quem senem interrogaveris de cogitationibus tuis, aperi illas libere uti se habent ei quem tua arcana servaturum confidis; nec rationem habeas illius qui provectæ ætatis est, sed qui doctrina, opere, et spirituali experimento pollet, ne referas damnatum, si augeantur passiones tuæ.

XLIV. Adnitere ut multum ores noctu, ut illuminetur intellectus tuus. Pensita peccata tua, et deprecare Deum pro illis, et ipse pareat tibi.

XLV. Si quis fratrem suum te præsentem judicare

apponat, quamvis judicatus ex eorum sit numero, qui te judicant, dicito illi cum humilitate: Parce mihi, frater mi, quia peccator et infirmus sum, et obnoxius illis quæ dicis, quare illa audire non possum.

XLVI. Præfer fratres tuos in omnibus, et si quis amicus præstiterit tibi honores, dicito: Propter vos hos mihi præstitit honores; neque gustes quidquam absque sociis.

XLVII. Mutuo aliquid a te postulanti ne deneges.

XLVIII. Ne frequentius corde verses memoriam eorum, quos propter Dei charitatem deseruisti; sed mortis et damnationis memento, et quod nullus illorum eo tempore tibi opem ferre poterit.

XLIX. Si dum sederis in cella tua, memineris quod aliquis tibi male fecerit, surge statim, et ora pro illo in corde tuo, ut parcat illi Deus; ita enim passio quam ejus causa patieris, evanescit.

L. Si corpus Christi sumere velis, cave ne cordi tuo ira aut odium insit contra quempiam: et si quem adversus te iratum noveris, pete ab illo prius veniam, quemadmodum præcepit Dominus noster (Matth. v).

LI. Si oppugnatus fueris noctu a libidine, cave ne cogitatione repetas species illas interdium, ne delectatione coinquinetur cor tuum; sed prosterne te coram Deo, et ipse miserebitur tui: novit quippe infirmitatem hominum.

LII. Si operam dederis nimio jejunio et continuæ orationi, ne fidas quod hæc te salvabunt; sed confide quod Deus miserebitur afflictioni corporis tui, et infirmitati tuæ opitulabitur.

LIII. Si morbo correptus fueris, ne tædeat te et deficiat spiritus tuus; sed gratias age Deo, quod de tuo emolumento sit sollicitus.

LIV. Dum habitas in cella tua, constitue cibo tuo præfinitam mensuram, et statutum tempus, et ne prætereas illud; et da corpori tuo quantum indiget, ut valeat orare et colere Deum. Si vero oblitus tibi fuerit extra cellam tuam delicatus cibus, ne ad satietatem ex illo sumas, ut cito reverti valeas ad cellam tuam.

LV. Si severint in te diaboli laborem quem ferre non valeas, ne acceptes ab eis; quoniam occupant cor hominis quibusdam rebus quas superare non valet, ut tædio illum afficiant et deludant. Omnia sane eorum negotia sunt sine mensura ac sine ordine.

LVI. Comede semel in die, sed non ad satietatem. Præbe corpori tuo quantum indiget, juxta exigentiam naturæ.

LVII. Mediam noctem ad invigilandum orationi decerne, alteram vero medietatem requiei corporis tui. Antequam autem cubitum eas, vigila per duas horas in oratione et laudibus, tum corpori tuo da requiem. Si pigretur corpus tuum, dum ad orationem surgendum est, dicito illi: Visne requiem capere hoc tempore, deinde abire ad longum supplicium? Nonne præstat ut parum hic labores, tum requiescas illic cum sanctis in æternum? Tunc enim statim

recedit a te pigritia, et adveniet tibi divinum auxilium.

LXVIII. Cum monachus institutum amplexus fueris, manumitte servum tuum; qui, si monachatum sequi velit, ne permittas ut habitet tecum.

LXIX. Si abieris ad vendendum opus manuum tuarum, ne disceptes de pretio, ut sæculares. Idem quoque præstabis, si quid emas. Inopiam rerum Deo te propinquum facere scias.

LX. Si deposuerit apud te frater quispiam vas, illoque indigneris, ne tangas illud, nisi ipso consulto.

LXI. Si quis frater rogaverit ut illi aliquid emas dum peregrinaris, facito; si autem fratres fuerint tecum, sit in præsentia eorum.

LXII. Si quid tibi mutuo datum fuerit, restitue illud cum eo fueris usus; nec detineas illud, donec abs te repetatur; et si quid illius fractum, resarcito. Si quid mutuo alicui dedisti, ne repetas illud, si noveris illum non posse restituere, præsertim si illo tibi opus non fuerit.

LXIII. Si egressus jam a cella tua, postea repetis illum, et invenies aliquem fratrem jam ibi habitare, quære tibi aliam; et cave ne illum inde expellas, ne contra te irascatur Deus. At si ipse sponte illam relinquere voluerit, jam justificatus es; si autem acceperit aliquid ex ejus suppellectile, ne requiras id ab illo.

LXIV. Si volueris egredi ab aliqua cella, cave ne asportes aliquid ex ejus suppellectile, sed relinque illam alicui fratri pauperi, et Deus largietur tibi quocunque abieris.

LXV. De nulla re ita lætantur diaboli, sicuti lætantur de eo qui cogitationes suas spiritualem suum magistrum celat. Ne putes te Patribus similem evasurum, nisi imitatus fueris eorum labores.

LXVI. Serva teipsum a divitiis, earumque amore, quoniam corrumpunt fructum monachi.

LXVII. Si pugnas adversus tentationem aliquam quæ te oppressit, ne desistas, sed prosterne te coram Deo, et dic: Adjuva me, Domine, quoniam ego infirmus non valeo sustinere hanc pugnam; et ille opitulabitur tibi, si ex recto corde processerit deprecatio tua. Si certaveris, et viceris, ne glorieris, neque confidas; sed tibi cave, quoniam hostis difficilior prior pugnam in te machinabitur.

LXVIII. Si deprecaris Deum, ne dicas: Domine, remove hoc a me, et concede mihi hoc; sed dicito: Domine Deus meus, tu scis quid mihi magis conducatur, quocirca adjuva me, et ne permittas ut peccem tibi, et peream in peccatis meis, quia sum peccator infirmus; nec tradas me inimicis meis, quoniam confugi ad te; libera me, Domine, quia tu es fortitudo mea et spes mea; et tibi est potentia, et gloria, et beneficentia, et gratiarum actio in æternum. Amen.

Explicit Regula Isaiaë abbatis.

SANCTORUM PATRUM

SERAPIONIS, MACARII, PAPHNUTII, MACARII ALTERIUS, REGULA AD MONACHOS.

DE S. SERAPIONE, CÆTERISQUE HUIUS REGULÆ AUCTORIBUS VETERUM TESTIMONIA.

Palladius, Hist. Lausiæ., cap. 7.

Cum toto anno in monte Nitriæ habitassem apud beatos et sanctos Patres, magnum Arsitium, et Putaphastum, et Hagionem, et Cronium, et Serapionem, et multis antiquorum Patrum spiritualibus narrationibus ab ipsis essem stimulatus, veni in intimam solitudinem.

Idem, cap. 117.

Ingressa est (Melania) in montem Nitriæ, sanctos Patres conveniens beatum Pambo, et Christi famulum Arsitium, et magnum Serapionem, sanctum quoque Paphnutium et venerabilem Isidorum.

Rufinus, Hist. eccles., lib. XI, cap. 4.

Per idem tempus Patres monachorum vitæ et antiquitatis merito, Macarius, et Isidorus, aliusque Macarius, atque Heraclides, et Pambus, Antonii discipuli per Ægyptum, et maxime in Nitriæ deserti partibus habentur viri, qui consortium vitæ et actuum non cum cæteris mortalibus, sed cum supernis angelis habere credebantur.

Ibidem, cap. 8.

Florebat igitur Ægyptus ea tempestate non solum eruditus in Christiana philosophia viris, verum etiam his qui per vastam erenum commanentes, signa et prodigia apostolica simplicitate vitæ et cordis sinceritate faciebant. Ex quibus interim quos ipsi vidimus, et quorum benedicti manibus meruimus, hi sunt: Macarius de superiore eremo, alius Macarius de inferiori, Isidorus in Sciti, Pambus in cellulis, etc.

Palladius, Hist. Lausiæ., cap. 91.

Cum quodam die convenisset (cum Cronio, et Jacobo claudio) etiam Paphnutius cognomento Cephalus, qui dono cogitationis sacræ Scripturæ Veteris Novique Testamenti pollebat, totam illam interpretabatur, cum Scripturam non legisset: ea autem erat modestia, ut virtutem propheticam celaret.

Idem, cap. 20.

Narravit nobis et Dei servus Paphnutius, præclari huius sancti (Macarii) discipulus, quod cum quodam die sederet in aula sanctus Macarius, etc.